

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ЗАЩИТА

Орган на общите български търговско-индустриални интереси.

Редактор — издател: П. Д. Драгулев.

Цените за обявите са:

За 1 кв. сантиметър 25 ст. за годишна, вечна, неограничена 50 ст. за едно публично; билингв. рецензии, църковни и протоколи по 50 ст. за регистрация на търговски и индустриални фирми 10 лв.

Всяко що се отнася до вестника се адресира до „Търговско-Промислена Защита“, Варна „Вечер“ 8.

Излиза три пъти седмично в понеделник, среда и петък.

Абонамента Е:

Годишно 100 лв., 1/2-год. 60 лв., 3-месечно 35 лв.

Абонамента започва на всяко 1-во число от месеца. — винаги предплаща.

Вълнено-Текстилна Фабрика „Св. Георги“

ТРЯВНА

Производство на чисто вълнени платове, одеала, прежди и пр.

ГЛАВНИ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА:

Спас Каванджнев — Русе

и
Ст. Петков & Братя — Габрово

ЦЕНИ КОНКУРЕНТНИ

2—10

„ЗВЕЗДА“

Българско Акцион. Застрахователно Д-во

ОСНОВЕН КАПИТАЛ 6,000,000 лв.

София, ул. Белчев № 61, телеф. 1972

Застрахова и презастрахова при най-изгодни и приемливи условия по „ЖИВОТ“, „ПОЖАР“, „ТРАНСПОРТ“ и „ЗЛОПОЛУКА“.

Благодарение солидните си връзки с чужди мощни презастрахователи, „ЗВЕЗДА“ гарантира всички рискове в най-голям размер.

Представители почти в всички градове и по-големи села. Нови дейтели се търсят, добре платени и гарантирани.

1—5

По откриването на Висшето Търговско Училище.

(Продължение от брой 90).

Тържеството по откриването на Висшето Търговско Училище в Варна придоби особено значение първо: поради участието на Негово Величество Царя и второ: поради импозантността и общото съчувствие и одобрение на това културно дело, което по оценката си е едно от рядките по размерите на ползите, които има да принесе за страната и тласка в напредка, що има да направи.

С такава явря и с такава надежда душа и речта на Августейшия български държавен глава. Тая реч ние предаваме по-долу с увереност, че всеки от четците ни ще я прочете с особено внимание и ще никине в нея да знае какво е нужно и що трябва да прави всеки българин, който желае напредка на народа си и процъфтяването на страната си. Тая реч е, същевременно, и един апел към народа да взрви в един път на културно развитие и икономическо подигане, е апел на родолюбива душа, която из дълбоките си глътници дава нацията в преследването на унилата и отпаднала България.

Царя говори:

„Ваше Високопроещенство

„Господин Председателю,

„Почитаемо Събрание,

„Отговаряйки на любезната покана на Търговско-Индустриална Камара, аз дойдох с радост в вашия хубав и близък Мен град, за да присъствувам при откриването на един институт, предназначен да даде мощен тласък на нашия стопански и културен напредък.

„Преди всичко, трябва да поздравя търговците, индустриалците и занаятчиите от района

на Варнен. камара за високопоказаната им инициатива да открият тук една Висша търгов. школа — бъдеща „Алма Матер“ за просветените труженици в нашето икономическо поприще. Пропити с високо гражданско съзнание, варненци са били винаги в първите редове на нашата обществен живот. И днес те идат да попълнят една правдинна и удовлетворителна напредна пужда за народното ни стопанство. Още еднаж, българина иде да манифестира своя предприемчив дух и неутомимата си жажда за просвета, усъвършенстване и напредък.

„След ужасения катаклизъм, който току що преживя човечеството, целият свят се вае трескано с преследване на всички онния стопански блага и духовни ценности — придобивки на вековни цивилизации — които кървавото самозатребление бързо бе разрушило. Макар и болезнено засегнат тревал, трудолюбивия и енергичен българин, нече остане назад в тоя общ подем на цивилизованите народи. Той напруга здрави мисли и полага граждански усилия, убеден, че с свещен труд и в благодатен мир, ще засили стопанската си мощ и ще си осигури едно по-щастливо бъдеще.

Едно от главните условия за развитието, в по-големи размери на нашето народно стопанство е засиляването на икономическите ни връзки с останалия свят. Това обстоятелство иде да увеличи пуждата от едно външно търговско училище у нас, което като културна просветна похвата на международната търговия, ще способствува за по-целесъобразното насочва-

не и използване на българското производство и неговата обмелна. И ние трябва да се повдигнем, че новия институт се открива именно в Варна, нашето първо пристанище, защото морето е главната артерия, по която се извършва международната размяна. От тук учителите, напътвайки и обогатявайки с знания своите ученици, ще им съчат винаги и морето — вечния и традиционен път на търголията и на взаимното осигуряване и облизание на народите. Възпитаниците на тоя нов институт ще има да играят голяма роля не само в търговския ни и стопански живот, но и въобще в равнотията целия ни напредък, защото културното развитие на един народ е в пряка зависимост от неговото икономическо процъфтяване.

„Мен е особено приятно и считам за Своя дълг да подкрепя с най-живо съчувствие всички ратници на труда, които работят за увеличението и правилното разпределение на материалите и морални обществени блага и то именно в тия тѣж трудни за Отецеството дни.

„С тия чувства, аз пожелавам горещо на първото българско висше търговско училище да крене и се развива, като разпраща по всички кѣтве на Родната просветени и съзнателни граждани, които да работят с всички сили за благоденствието и напредъка на българския народ.“

В тая реч говори душата и сърдцето на един Цар Златоуст, който е съединен с съдбата си и съдбата на народа и който от трона си сее само светлина и тревост.

ЛОМ — СВИЩОВ. ПАРАМЕЛ.

Съдбата на градовете е еднаква с съдбата на човечеството — или се раждат, други умират.

В турско време и в едно продължително време, подир освобождението, Свищов беше един от цветущите български търговски градове на брега на Дунава. Лом беше едно село, което една даваше знакове за заживяване и израстване в един цветущ град и в един търговски център, в който да се съсредоточи комуникацията почти на цялата западна и на част от северна и то на най-добре търговски равнина България. В Свищов през турското време се съсредоточаваха капиталите, се развиваше духът на промислата и култивираше се търговската мисъл и предприемчивост — буйно растеше благоръдството и даже западната аристократия. В онова време, Свищов даде не само на България, но и на Романия добри и изтънчени търговци, които в съседната нам олигархическа държава заемаша видни места в търговското и обществено поприще.

Лом, с своите чимонци, упорити борци с земята, тогава една прожияваха, една негетираха под вековния гнет на оралото и робството на чимоничните феодалы.

Настъжни друго време. Сложителните средства вляха друга насока. Свищовската широка област за търговия се ограничи — стесни се до пределите на самия град. Свищовските търговци с обилни връзки, с големи традиции, се намериха ка-

то риба на суша — риба без вода да плава. Свищовските търговци, които бяха запазили сили да живеят, се разсяха по цялата българска страна — града си оставиха в униние. Свищов васа и огасна. Той не проявява никакви знакове на живот — първи беше, стана последен. В днешния момент Свищов представлява едно село, в което стърчат стотици здания, бивши търговски магазини — колоннади, манфактурни, житарски, железарски и дървено-материални и пр., но... правни — от никого необитавани. 5 и словом пет дюгени са останали да представяват миналото му величие. И тия 5 дюгени в нищо не поличават с миналото на Свищов. От равни зори до късни вечери стоят отворени — без сѫте се отварят и ватварят по цели седмици! Свищов е изгубен! Свищов е погубен! Погубен от новата ориентировка на търговията, погубен е от изместените комуникации, от новите дебюта на търговията в царството. Русе отне свищовската търговия, но Лом нае лѣнската част — раздърпан, уголен Свищов остави за всички живи, които го познаваха като център на цветуща търговия, само един жален спомен.

Напротив, Лом, стария чичовски Лом, кадето агите феодалы, с соколи и хрътки на пир и дѣлж се разхождаха в необитаните си, но малко-разработени чифлици да притесняват рабите си бялодрешковци, от ден на ден расте и заема предопределеното си място на един бѣдѣщ търговски град на Дунава от първа величина. Лом порастна за сметка на Свищов. Той порастна и за сметка на Никопол и Рахово. Расте за сметка на Русе и Сомовит. Такова е местоположението му, че за винаги ще расте за сметка и на Видин. Той е предградие, така да се каже, на София; а в София са капиталите, в София са струцини капиталите — там се съсредоточи търговията. Лом ще е улея през който ще се канализира цялата дунавска търговия за София, най-мощния днес в днес търговски фактор. И неизменно е това положение на Лом. Въпреки, че клоня на железницата Видин — Брусарци в утрешния ден ще бѣде факт свършен, с векове да се сили и бори, Видин не ще може да го замести. Окръженото разстояние между Лом и София дава всичките предимства на Лом. Видинския каюн на железницата, напротив, ще епомогне за парализирането и на днешната видинска търговия, която се прави в хинтерланда му от околните нему градове и села, които обаче, клоня ще улесни да пълзят по другите търговски центрове да си купуват стоки по на сметка. Така стана с Горна-Ориховица, с Търново, Нова и Стара Загора, Шумен и пр. и пр., които западнаха, когато се откриха нови железнопътни линии.

Лом се готви, Лом се мобилизира да посрещне и устрои своя още по-нов етап на търговското си развитие. В него не е оставено нито едно кѣтче невазето от търговия; в него се уредяват почти ежедневни банки, дружества, фирми за едра и дребна търговия, организират се складове за всякакви стоки и дѣлж кипез от строителна търговска работа. Лом има тежки капиталисти и буден и предприемчив търговски елемент.

Лом е запазен с интелигенция дълбоко проникната от духът на времето за прогрес — в нея живее и расте амтежа за търговия. Тя е разклонила своята дейност тѣжде широко и в индустриалната предприемчивост, особено в мелничарската, която доминира за сега в тоя производителен район на ажрение храни и всичко се прави тя да смогне да индустриализира цялото ажрение производство в тоя район — да даде поминѣк на всички — и на безработици — най-паче още по-широк замах на търговията.

Кредити на в Англия.

Българското Комисарство по Репарациите в писмото си от 13 тогто под № 1842 съобщава на Варненската Търговска Камара следното:

Администраторът на Българските секвестрирани имоти в Англия съобщава, че английските кредитори настоявали да се осигурят вземанията им от българските търговци и от България и се пристъпило час по-скоро към самото ликвидироване и внасяване, че са се измивали цели 12 месеца от възникването в сила на Договора, а българските длъжници, с извѣждено малки изключения, не са починали да се наддѣлжват, че те, кредиторите, подигали енергични оплаквания и претендирали на правото, което им е дадено от Мирния Договор. Поради всичко това администраторът сметал, че правителствените учреждения (английски) и той не монели да лишават по-дѣлго време английските поданици от подобно едно техни право.

Той знаел същността на желанията, изказани от Българския Търговски Съюз, от Българските Търговски Камари, Софийското Търговско Дружество и от Съюза на Българските индустриалци, но, за съжаление, требвало да се знае, че тия желанията се считат за неизпълними.

Неговото намерение било да почне от текущия месец с продажбата на българските имоти от всякакви вид.

Но като съзнавал финансовото трудно положение на нашата страна, последната концесия, която можал да стори в случай била да раздели ликвидацията (разпродажбата) от разпродажбата (внѣшването) на сумите на правонамѣстите, като ще задѣлжи цѣлия получен сбор до 31 декември 1921 год., или на плащането ще подкачи от 1 януари 1922 год.

Между другото, Администраторът допуска да се разиска уреждането на сметките направо между длъжниците и кредиторите, като се уведомява за това той, или пък, ако заинтересованите сметат това за уместно, те могат да се споразумят посредством Търговските Камари в Англия и България — респективно и Администратора.

Той не ще подигне никакво възражение против уреждане на сметки, които бѣх доведени до окончателно освобождаване на длъжника, стига кредиторите да се съгласят на директно внасяване и да се задѣлжат да се оттеглят от участие в разплащанята, които ще се правят от Администратора.

Резултата от подобно уреждане ще бѣде, да се намали сумата на Английските вѣзвания, вземащи участие в секвестра

нахру българската собственост, и ще се даде възможност да се платят по-свободни дивиденди на ония кредитори, които не са дошли до споразумение и чиято искания остават да се уреждат от Администратора.

Към всичко наложено по-горе, има да се прибави, че Английското привилегийно в последния момент е писма от 26.VIII.1921 год. прави някои отстъпки и улеснения на българските поданици за частично освобождаване от ексквезтур на домашни вещи и семейни спомени, професионални инструменти и пр. при особени условия и формалности. Известни ограничения отстъпки се предвиждат на български поданици, които са живеели по-рано във Великобритания, а сега са във от нея.

На българските поданици ще бъде позволено, след като отпратят молба до Администратора, да наддават на всяка публична продажба на техните имоти във Великобритания, при условие, че британските власти ще си запазят правото да откажат такова позволение в известни случаи, както и правата на законите в сила ще бъдат запазени.

Варненската Търговско-Индустриална Камара съобщава горното на заинтересованите търговци български поданици за сведение и ръководство.

Морала в търговията.

Морала е капитал, който надминава всяка ценност в търговията. Истинските търговци така схващат нещата и предпочитат да ходят гладни, но не да престъпят границите на морала. За тях е жал да останат до край честни и добросъвестни в навършването на всяка своя търговска работа. Но има и търговци, които не схващат така приваждането си и служат си още средствата чужди на морала само и само да спечелят нещо повече от онова, което е съвместимо с трудът и правото им и което съвпада с морала.

Следното писмо иде да потвърди разсъжденията ни относно изключенията, които правят някои наши търговци и които не държат на морала, а на не позволените от него средства да откъснат нещо повече за да възнаградят себе си. Това писмо ни е пратено от пострадалия да му дадем гласност. Съдържанието му дословно е следното:

„Нисим Исавов“

„Комисионер-експедитор“

„Г. Ив. Табаков“

Лом.

„Днес експедирахте на адрес Ваш чрез „Искра“ с товарителница вагон бърза № 1770.

„Минавам Ви по 50%, защото пратки не приемат, а вагон не дават, тъй че мене ми коштува (к. н.) вагона скъпо и за това Ви виждам 50 ст. на игр. Нормално виждам 25 ст.“

Заключенията, които могат да се направят от това писмо съвсем не са отпратени на стоката е бил заставен от необходимостта е подкуп да се снабди с вагон за пратките си и подкупа го слава на държавна кавалерия си. А подкупа в търговията е също най-неморалното и най-безчестното средство. Честния търговец това средство не може да го понесе и г. Ив. Табаков именно за това безчестие се отнася към пресата да изобличи безчестните. За него е непонятно как иначе, освен ако не е играл подкуп вагона за един търговец може да бъде по-скъп, може да „коства“ по-скъпо: вагоните се товарят по определени тарифи за павлата; те не могат да бъдат по-скъпи и по-евтини. Г-н Табаков не може да се побере в конната си, че един комисионер-експедитор си е позволил да упорочва търговс-

ката му чест и име с даването подкуп за пратките му. Той казва, че който иска да си служи с подобни средства в търговията, най-малкото, дължен е да ги прави за лична своя сметка — от где на къде с подкуп скъпо плащания вагон да се минава на сметката му. За таква неща той не е дал скъпостта си и в никой случай за каквито блага и да било, нема да го даде. Той протестира срещу такъв безчестен начин на експлоатация. И желанието му е да се изследва: по какъв начин е взет вагон № 1770 и защо „скъпо е коствал“ на комисионер-експедитора.

Другото заключение е, че някой от комисионер-експедиторите, от тия времена на неопределеност и неустановеност в търговията, намерил все пак неморални способи за да експлоатират клиентите си, да затрудняват търговията им и да скъпят кожите им. В случая, под благовидността на претекста че вагона „скъпо коства“, комисионер-експедитора е взел по 25 ст. или 2500 лева на вагона повече отколкото му се е следвало. Това е едно неморално действие, защото се основава на лъжата и на измамата.

Третото заключение е, че по-всичко се дълбоко загнездило в търговията при тия неморални способи на експлоатация от комисионер-експедиторите и от всички ония, които ги възприемат и премълчават. Тия, които възприемат и съзнателно премълчават случаи, подобни на този, спомагат за насладването на корупцията в търговията. Корупцията в търговията е смърт на самата търговия. За да живее търговията, изисква се висок морал и достойни хора да я вършат.

Новият подем в строителното дело

Условията на съвременния живот, особено в големите градове, създадоха необходимостта от построяването на грамадни здания, при които модерните приспособления се явяват една наложителна нужда. Като най-важни такива излизат централните етажни водни и парни отопление. Особено сега, след световната война, когато стопанските условия се коренно измениха и за поддържането на обикновените неща се изискват грамадни средства, модернизирани на зданията, особено на новостроящите се, се налага не само поради комфорта и практичност, но още повече и от чисто икономически съображения.

Особено в София ние виждаме да се издигат колосални нови сгради — израз на нов подем, на нова енергия и стремление! Преди впечатление, че почти всички нови здания се строят по най-новите методи и с всички модерни приспособления. Тук именно ние се чувствуваме в изпълнение дълга си, като се въедем да кажем няколко похвални думи за фирмата Божанов & Цорна техническо бюро — София, „Лега“ 15, трескавата дейност, на които очудва всички. На всяко по голямо здание всеки софинец и посетител на столицата вижда било платно с червена надпис: „Централно отопление — Божанов & Цорна.“ Впечатлението от дейността на тая фирма е, че тя е монополизирана, един вид, своята бранша! Заинтересовани по отблизо, ние констатирахме с удовлетворение, че тоя успех на фирмата се дължи 1) на специалната солидна техническа подготовка на техническия ръководител г-н Цорна, по народност чех, с 28 годишна практика в областта на отоплителната бранша и 2) на неизчерпаемата енергия и силно развити организаторски способности на г-н Божанов, който урежда и ръководи търговската част на предприятието. Ме-

жду двамата съдружници влада пълно разбиране; всеки от тях си има строго определена дейност, отговаряща на познанията и способностите му — те един друг се попълват и затова успяват и ще успяват.

Ние, които се интересуваме, особено много от преуспяването на всички солидни предприятия в страната, не можем да не поздравим фирмата Божанов & Цорна с нейния успех!

ХРОНИКА.

По случай откриването на Внешното търговско училище, поканоено бе и цялото консулско тяло в Варна. Всички г. г. консули, освен гръцкия, който се извини, присъствуваха с г-жите си на тържеството. Царя любезно се ръкова и разговори с великото едно от тях и с г-жите им.

Вчера, 5 X, в Русе се откри конгреса на Търговските Камари. Подробности за решенията му ще дадем. В тоя конгрес ще има, между другото, да се обмисли, как ще бъде възможно да се запази камарния институт, ако правителството остане верно на онова от решенията си да лиши Камарите от върхнините и да ги остави на собствената им съдба. Секретаря на Софийската търговска камара, г. Д-р Ив. Златаров ще докладва по изучаванията, които направил в странство по източниците за камарните издръжки.

Бургазната търговско-индустриална камара на 6 того ще открие курс по счетоводство за лица — от двата пола — съвзрели поне прогимназия. А курс по кошничарство в Малко-Търново ще се открие в март 1922 година.

След рекламирането на Гръцкото правителство да се издирят и му се предадат всички малолетни гръцки поданици доведени през последната война от Източна Македония в пределите на Царството, който изпрос е вече на ликвидирани, на последък и Сръбското правителство е направило рекламация пред Българското за издирването на малолетните сръбски деца, доведени в България.

По тоя случай нашето правителство изложи на Комисарството, патоварено с издирване на малолетни гръцки поданици, да разпорежи за издирването и на сръбските такива.

Вследствие на това, специалния правителствен комисар анулира към всички власти и частни лица в страната и ги моли да си вземат бележка от настоящето съобщение да следят за подобни малолетни, и ако някъде се укаже такива, да съобщат на най-близката власт за да се побърза с предаване малолетните на респективните власти като за всеки случай уведомит, направо и специалния правителствен комисар. Комисарството е взело всички мерки, с които правителството разполага, за най-целенасочено издирване малолетните и за най-строгото на казване на всеки, който би се позволил да ги укрива.

Всички български търговски клъби, които желаят да влезат в сношение с американски експортни на какъвто и да е вид стоки, се поканват да заведат преписка с консулството по тоя случай, което от своя страна ще препрати техните желания на заинтересуваните американски клъби чрез Бюрото за иностранна и местна търговия при Министерството на Търговията във Вашингтон. Интересуващите могат да се снабдят с адреси на експортни клъби във Варна, Търговска Камара до която консулството е изпратило един списък.

Командитно Д-во Г. Ценков, Й. К. Ганчев и С-ие ЛОМ

Банкерство, индустрия, търговия
Извършва всекакви вътрешни и
външни преводи чрез
нахрустенени банки

Агенция и склад на газ и др. на
„СТАНДАРТ Ойл КОМПАНИ“
с клонове Видин, Орехово и
Гара Александрово.

2-5

АЛЕКСАНДР Л. НИКОСЕВ — ЛОМ ТЪРГОВЕЦ-ЖИТАР

Равнолага винаги с готови храни: жито, ечемик, ръж, пшеница и др.
Склад от дървени материали. Манифактурен магазин. 2-10

Хотел и Ресторант „БРИСТОЛ“ — Лом.

Винаги образцова чистота на леглата. Вкусни и чисти ястия в ресторанта. Прислуга бърза и акуратна. Всяка посетител остана доволен и благодарен.

Притежател и съдържател:

Иван Петров

2-3

В склада на Бъл. Търговско Акцион. Д-во ВАРНЕНСКИ КЛОУ

Срещу Българската Търговска Банка

Ще вамерите с най-извощи цени всекакви колониялни стоки като:

Извощачествено ДЪРВЕНО МАСЛО; Маслини Волоски 3 к-ва: едри, средни и дребни; АНГЛИЙСКИ ЧАЙ в пакети; СИНКА Белгийска на прах и в парцалчета специално за пране; ЖЪЛТА ФРАНЦУСКА ОХРА и пр.

ЗЕМЛЕДЕЛЧЕСКИ МАШИНИ като:

Плугове равни номера, Граби цеслорезачки; Роначки с вентилатори и без вентилатори; Мелнични камъни Французки и германски; Лимонадени стъкла; Медицински стъкла всекакви големина; Алюминиеви съдове, тенджерки, тигани и пр.

МОТОРИ от прочутата фабрика „ОТТО ДОЙЧ“

МАШИНИ за рязане дърва и пр. и пр.

Кредитно Производително Кооперативно Д-во „СОЛИДАРНОСТ“ — ВАРНА

Дружеството вече функционира и започна постепенно да реализира определените от чл. 2 на устава му цели. Натоварен е действителния член от управителния съвет г. Ст. П. Хареев, като член-делегат на същия съвет да управлява делата му и съвместно с още един който и да бият от другите членове на управителния съвет да подписва всички книжа, писма и задължения, които поема дружеството. Член-делегат е упълномощен да записва нови членове-кооператори и да докладва на управителния съвет за приемането им. Записванията и предварителните вноски на дяловете стават в дружествената кантора, намираща се в Варна, улица Цариградска, адашето на Ючормаиски, II етаж.

ОТ ДРУЖЕСТВОТО.

ИНТЕЛИГЕНТНА 40 Г. ДАМА

желее да обавеза домакинство при сам Г-н. Условия писмено отговаря само на сериозни предложения.

Адрес: София ул. Цар Асен № 61, в дома на Г-жа Григорова на г-жа И. В.